3 1761 06574953 3

Червона Бібліотека Ч. 3.

А. Л.

ДОРОГА ДО СВІДОМОСТИ.

Ціна 10 центів

1917

BRIEF
HX
0069643

ДРУКАРНІ "РОБІТНИКА"
EST 1?-TH STREET :-: CLEVELAND, OHIO

Іван Немчик

Червона Бібліотека Ч. 3.

А. Л.

ДОРОГА ДО СВІДОМОСТИ.

Ціна 10 центів

Dorohe do svidomosty

1917

З ДРУКАРНІ "РОБІТНИКА"
2335 WEST 11-TH STREET :-: CLEVELAND, OHIO

LIBRARY
JUNE

Presented to the

LIBRARY *of the*

UNIVERSITY OF TORONTO

by

Peter Krawchuk

ПЕРЕДНЕ СЛОВО.

"Наш чоловік в краю мав свою хату, пару морґів поля, свою худобу, і коли ще були инші часи, то жив спокійно та Бога хвалив. Коли часи змінили ся, земля свята батьківска стала переходити в чужі руки або її лихва зїдала, тогдї наш чоловік став нарікати на біду, а коли се не помагало, плюнув на свою ґаздівку і забрав ся за море шукати ліпшої долї. Пішов далеко за води — аж в Америку! Але і ту сподїваного добра не знайшов. Нове житє, в яке нагло попав як хлопчина на глубоку воду, було для него тайною і такою остає до нинї. Хоть не має він нї поля, нї хати, нї худоби, — не робить нї косою, нї серпом, нї з плугом, — тілько кождого дня йде до фабрики або під землю лупати чорне золото, то все ще наш чоловік уважає себе господарем, а не робітником. В старім краю був кепским ґаздою, в новім світї є несвідомим робітником.

В старім краю довго ми не знали, що ми Українцї, опісля довго не могли доглупатись, що ми

хлопський народ. В Америці до днесь ще половина наших людей не хоче признаватись до Українців а ледви одиниці доглупують ся, що американські Русини то звичайні робітники. Правда, всї кричать: "ми Українцї робітники, але що то єсть робітник? яке єго відношенє до працьодавця? які права? які жаданя ставить днесь робітник? як думають робітники усунути нужду від себе і своїх родин? — то всьо для нашого чоловіка невідоме.

Але ми повинні бути свідомі самих себе і нашої долї. Ми американські Українцї є робітники і більше нїчо. А як хочемо жити, то мусимо бути сьвідомими робітниками! Бо тілько сьвідомий робітник звергне темноти ярмо і в єдности добє ся лїпшої долї.

КАПІТАЛ І ПРАЦЯ.

Як ділить ся нинїшна суспільність.

Нинїшна суспільність ділить ся на бідних і богатих, на визискуваних і визискувачів. До бідних належить, робітник ремісник і хлоп. До богатих: фабрикант, капітал і властитель великих обшарів землї (обшарник).

ЯКЕ ЗНАЧІНЄ МАЄ ПРАЦЯ РОБІТНИКА І ХЛОПА.

Значінє таке, що без працї робітника і хлопа не може бути жадна суспільність. Всьо походить з працї робітника. Робітник будує доми, палати, желїзницї, витворює средства до житя; копає уголь і ріжні металї, а хлоп працює в полю и заосмотрює всїх збіжем, яринами і т. д. Одним словом всї продукти єсть дїлом робітника і хлопа.

ЧИМ ЄСТЬ РОБІТНИК, А ЧИМ ПОВИНЕН БУТИ?

Робітники і хлопи — мимо того, що витворюють для суспільности всьо — є найбільше упослїдженими в суспільстві. Муляр, що мурує палати, не має де мешкати; швець ходить в по-

дертих чоботах; майнер, що копає вуглє, не має в зимі чим запалити; хлоп, котрий достарчує поживи всім, примирає з голоду. Одним словом працюючій люд жиє в нуждї і неволи. Де лиш глянеш, всюди бачиш нужду і убожество у робучого люду, а збиток і роскіш у безробітників т. є. богачів, фабрикантів і панів обшарників. Робучого люду єсть величезна маса, а панів тілько горстка. А мимо того бідним все вітер в очи, а богачови і дїтько дитину колише.

ЧОМУ ВОНО ТАК?

Так оно длятого, бо всї знаряди і средства продукції (витворюваня) суть власностю капіталїстів. Капіталїст має машини, фабрики, копальнї, землю; а робітник, крім двох рук до працї, не має нїчого.

ЧИ МОЖНА ПРАЦЕЮ І ОЩАДНОСТЮ ДІЙТИ ДО МАЄТКУ?

Може оно колись так було, але вже давно минуло. Деякі великі опікуни робучого люду кричать: моли ся і працюй, працюй і будь ощадним, а буде тобі лїпше! А робітник працює і працює, аж му очи вилазять, часто навіть ночами "овертайм" і щадить, а біда не уступає, але більшає що дня. Або чи наш хлоп не працює від сходу сонця до пізної ночи, що аж кровавий піт виступає на єго чоло? А що з того? Єго ґрунт продають банки і лихварі за довг, зідруть до нитки і податками дібють, щоби було за що їх власних синів вчити ближнього убивати, а ти, хлопе, марш в сьвіт за очи на чотири вітри — до Канади або

Бразилії. Моли ся і працюй! Бога взивай, рук прикладай! — кричать. А чиж наш нарід не побожний? А хтож заповняє церкви, як не хлоп і робітник? Чи може пани? Хто будує церкви і утримує священників? І молить ся хлоп та робітник, але біда яка була, така й єсть.

ДАВНО А ТЕПЕР.

Давно, коли ще не було машин, але кождий сам собі робив, що єму треба було до житя і то цілими родинами в купі під проводом батька, тоді працею і ощадностю можна було чогось доробитись, тоді не було такої великої ріжниці між робітником а роботодавцем. Давно, коли робітник працював і щадив, то міг сподіватись, що колись справить собі варстат і знаряди праці і стане своїм паном. Помічник міг стати з часом майстром. Але днесь пропало. Щоби днесь стати властителем фабрики, майнів, копальні або великого обшару землї, треба мати масу грошей. Робітник і хлоп не зложать тілько грошей, щоби робив день і ніч через ціле житє. Приміром в ткацькій фабриці самі тілько машини коштують стілько, що всї в. нїй заняті робітники мусїлиб робити 5 літ, щоби зложити таку суму грошей. Від часу, коли запроваджено машини та нові винаходи, від тогди средства витворюваня перестали бути доступні для всїх. Днесь тільки богач має на се право. Хто уродив ся робітником, той ним і згине, а доки жиє, мусить йти в найми та новомодну неволю до богача-пана.

ЧИ РОБІТНИК ДІСТАЄ НАЛЕЖНУ ПЛАТНЮ ЗА СВОЮ РОБОТУ?

Ні! Капіталїст дає роботу робітникови для зиску. Зиск той може він видусити тілько з працї робітника. Працю робітника він рахує за товар, за який платить робітникови менше, нїж належить ся. А власне тая неоплачувана праця робітника — се зиск капіталїста. В такий спосіб капіталїст хоч не працює, приходить до богацтва коштом тяжкої працї робітника. Богатїє длятого тілько, що в єго руках є средства витворюваня (продукції).

РОБІТНИЧА ПЛАТНЯ.

Робітник за свою працю дістає тілько часть платнї, а нїколи цїлу. Звичайно дістає тілько, кілько єму конче треба, щоби міг виживити свою родину і дальше робити на капіталїста. Робітник також чоловік і має свої потреби, що мусить вбрати себе та родину, давати дїти до школи, забавитись, жити по людськи і т. д. але се нїкого не обходить. Кромі того машина випирає чим раз більше людську працю, обнижає зарібки, втягає до роботи жінки і дїти, бо праця стала лекшою і не потрібує сили та сприту, бо машина робить, а людина лиш помагає. Працю одного дня, на котру давнїйше треба було кількадесять здорових та сильних рук, робить нинї машина в короткім часї при помочи пару жінок або дїтей, отже дорослий мущина зістав випертий. Щоби тому зарадити, робітники стали орґанїзувати ся, бо в купі можуть добити ся більшої платнї і скороченя дня працї.

ЧИ МОЖЕ БУТИ ЗГОДА МІЖ РОБІТНИКОМ А КАПІТАЛІСТОМ?

Ні. Не може бути бесіди о згоді там, де інтереси обох сторін розходять ся. Капіталїст хотїв би з працї робітника витягнути як найбільшій зиск і то таним коштом; а робітник знов жадає за свою працю більшої платнї, бо відчуває, що того варт. Тому між обома війна. В кождій війнї виграє той хто сильнїйший. Сильнїйший — без сумнїву— єсть капіталїст. Отже нинїшні відносини засуджують робітника з гори на надмірну працю та лихий заробок.

РОБІТНИЧА РЕЗЕРВА.

Нинї жиє маса робітників серед великої нужди і стоїть перед голодовою смертю, бо не має занятя. Ті без занятя робітники творять "робітничу резерву", котра малїє як часи лїпші і робота іде; а зростає, як часи гірші фабрики "штапують" або наступить "кріза." Та робітнича резерва обнижає платню робітника, бо він з конечности продає танше свою силу. Тим то "вільний" робітник" має ся під певним зглядом гірше, як в давнинї невільник. Невільник в давнинї не журив ся завтром, бо знав, що єго пан не дасть єму згинути з голоду, а вільний робітник не може днесь й тим потїшитись, бо з ріжних причин від него незалежних може стратити роботу кождої хвилї, а таке примусове безроботє спроваджує голод і нужду.

КАПІТАЛЇСТ НИЩИТЬ ПРОМИСЛОВЦЯ.

Капіталїсти воюють не лиш з робітниками,

але також взаїмно між собою. Та взаїмна борба зве ся конкуренція. Кождий хотів би як найбільше заробити і знищити противника. Побідоносно виходить з тої борби той, котрий потрафив витворювати (продукувати) товар як найтаньше. Котрий же се потрафить? Той, котрий має великі фабрики, ліпші машини і більше грошей. Бідний ремісник не може навіть рівнатись з фабрикантом паном, отже упадає. Ремісник випружує всї свої сили, не має спочинку нї в день нї в ночи, не знає неділї анї свята, знає тілько, що треба працювати і працює, працює і працює, доки не плюне на свою самостійність і піде продавати свою силу разом з робітниками. А свіжий винахід то вже часто несподївана руїна в житю ремісника. З тисячів примірів вистарчить той оден: коваль примірем — міг при 13 годинній роботї виробити денно 2 тисяч цьвяхів, то машина днесь за 8 годин денно виробить 500 тисяч цвяхів. Всьо то робить капіталїзм, котрий єсть спільним ворогом і робітника і ремісника і хлопа. Капіталїзм приносить робітникови нужду, нищить ремісника, а хлопа пхає в лихву.

ЯКА ПРИЧИНА ТИХ ВІДНОШЕНЬ.

З того, що ми до тепер сказали, виходить ясно, що причиною тих гірких часів єсть нинїшний лихий устрій. Капіталїсти - се одна часть суспільности, они мають машини, фабрики, копальнї, землю; — словом средства продукціи. Тому решта робучої людности єсть здана на їх ласку і неласку. З працї народа они тягнуть щоденно величезні зи-

ски, підчас коли той робучий народ то є робітники, хлопи і ремісники терплять нужду і примирають голодом.

ЯК УСУНУТИ НУЖДУ РОБІТНИКІВ?

Від найдавнійших часів, як далеко сягає історія людскость и були все люде, і партії, котрі старали ся пізнати суспільний устрій та поліпшити долю народа. Особливо неволя, рабство, панщина, визиск та кривда, що становлять біду і нужду робучого люду, були тим товчком, що пхали людей до зміни задля усуненя того лиха. Днесь в часї панованя пари, електрики і великих відкрить всьо поступає скорим кроком вперед, отже не дивниця, що бажаня — поліпшити долю робучого народу — заняли людські уми і напирають з більшою силою. Між многими людьми і цїлими партіями, що поставили собі зміну нинїшного ладу на лїпше, найвизначнїйше місце забирає партія соціял-демократична, котра широко і ясно поставила собі цїль: визволити людскість, без ріжниці на народність, раси і пол з новомодної неволї, здобути для неї полїтичні права і двигнути з духової темноти.

ЩО СЕ ЗА ПУГАЛО?

Многі люде не розуміють, а властиво не хочуть розуміти, що то є партія соціялдемократична і страшать соціялїстами несьвідомих, начеб та партія повставала з самих трепів, бомів, розбійників безбожників і т. д.

А між Українцями в тім зглядї то вже чиста

вежа вавилонська. У нас соціялїст, що не хоче писатись руским через дубельтове "сс", соціялїст той, що викинув святі: ы, ѣ, ъ, та пише фонетикою; соціялїст той, що хлопа і робітника уважає за чоловіка та хоче єго просвітити, соціялїст, що виступає проти всїх кривд: а многі кричать, що засадою соціялїстів є: що твоє то моє — а що моє, то не твоє і т. д.

Тим часом се не правда. Хто прочитав уважно висше сказане, чого соціялїсти хочуть, то може переконатись, що соціялїсти, не є жадним пугалом.

Слово соціялїст походить від латинського слова "соціюс", що значить товариш, друг, а в дальшім значіню товарискість, спільність. Соціялїсти кажуть, що в сьвітї були ріжні лади, а тепер, щоби усунути нужду, кривду і визиск та несправедливість мусить бути заведений новий лад в світї, який наступить тогди, коли средства витворюваня (продукціи) т. є. машини, фабрики, копальнї і великі обшари землї станутъ спільною власністю всього працюючого народу, а не будуть власностю одиниць, як до тепер. Такий лад загальної спільности має наступити й зве ся ладом соціялїстичним, а люде, що проповідують той лад, соціялїстами. Соціялїсти перші зачали орґанїзувати робучій люд, т. є робітників а дальше хлопів, а що люд в грецкій бесїдї називає ся "демос", отже звідси они назвали себе соціял-демократи.

Чи такий соціялїстичний лад настане і чи буде він так точка в точку виглядати, як кажуть соціялїсти, того нїхто не може знати на перед. Уче-

ні кажуть, що теперішний лад мусить змінитись на ліпше, в чім і соціялїсти не милять ся. Як так, то ми повинні пізнати близше таких людей, і їх жаданя, бо як лад такій має бути, то він буде і без нас. Сьвіт поступав і все поступає вперед, хоть Українцї ще не богато прикладали рук до того поступу. Соціял-демократи перші зорґанїзували робітників і вказують дорогу до поліпшеня долї робучого люду, а що ми, амер. Українцї є робітниками і зачинаємо стикатись з зорґанїзованими вже робітниками инших народностей, між котрими соціялїсти відграють не послїдну ролю, отже не завадить нам то всьо знати.

ЧИ ТРЕБА РЕВОЛЮЦІЇ?

Щоби завести новий лад, то деякі думають, що мусить бути кровава революція. Нї. Соціялїсти кажуть, що скоро робітники добють ся до власти полїтичної, то обіймуть фабрики, машини, копальнї, лїси, пасовиска, великі обшари і т. д. на власний заряд, а властителям дадуть відшкодованє. Вже тепер приміром желїзницї, телеґрафи, почти, торговля деякими продуктами суть в старій Европі власностю держави, а не поєдинчих людей або компаній, як в Америцї.

СОЦІЯЛЇСТИ ХОЧУТЬ ЗАБРАТИ ҐРУНТА, ВАРСТАТИ, КОЖУХИ, НАВІТЬ ЖІНКИ.

Так кричать деякі. Але се не правда і сьміх. Соціялїсти не хочуть вивлащувати бідних хлопів і робітників на більшу нужду і заводити неморальність. Они хочуть знести тілько приватну влас-

ність средств продукції великих капіталїстів. Хлоп і робітник, котрий днесь на власнім загонї або при варстатї пхає біду з дня на день і примирає з голоду, не має нїчого до страченя, а може тілько поправити свою долю.

БУДУЧИЙ ЛАД ЗНЕСЕ НУЖДУ І ВИЗИСК.

Вже днесь робітник мав би ся лїпше, як би єго доходів не привлащував собі капіталїст. В соціялїстичнім устрою не буде визиску, бо кождий буде споживати овочі своєї працї; не буде дармоїдів, що жиють з чужої працї, бо кождий мусить працювати. Машини і всї технїчні улїпшеня, котрі суть днесь ворогом робітника і викидають єго на улицю, в соціялїстичнім ладї будуть благословенством для всїх, бо заступять і улекшать людську працю. Тогди не будуть працювати для зиску, але для пожитку і вигоди загалу. Не буде богатих і бідних, визискуваних і визискувачів; не стане обшарників, капіталїстів, лихварів і т. д. Учені вирахували, що як би днесь всї дорослї і спосібні до роботи взяли ся за пожиточну роботу, то не потребували би робити лиш кілька годин денно щоби заосмотрити всїх людей цїлого сьвіта в усе потрібне до житя, а навіть збитку.

РІВНІСТЬ І СВОБОДА ВСЇМ.

Се оклик соціялїстичного ладу. Рівність бо всї будуть мати рівні права и обовязки. Як Бог сотворив чоловіка і дав єму житє, то кождий має те саме право до житя, до удїлу в достатках людскости, до працї для загалу після своїх найлїпших

сил. Свобода — бо кождий буде своїм паном. Сонце сьвітить рівно для всїх, отже і мусить гріти всїх однаково!

ХТО ТОГО ДОКОНАЄ?

Зміну будучого суспільного ладу можуть перевести тілько самі робучі люди. Се наступить тогди, коли весь робучій люд зорґанїзує ся і виступить яко осібна сьвідома кляса і велика на цїлий сьвіт полїтична партія. Нинїшним клясам посїдаючим то є капіталїстам, фабрикантам, обшарникам і т. д. дїє ся добре, отже не хочуть жадної зміни.

ВЛАСНА СЬВІДОМІСТЬ.

Про те робучій люд мусить пізнати своє положенє, вивчити причини свого пониженя і вибрати дорогу до усуненя зла. Одним словом мусить набрати клясової сьвідомости та почутя інтересів робітничої кляси. Робітники, злучені разом спільними інтересами, мусять з клясою капіталїстів звести борбу, котра зрештою вже давно зачалась. З робітниками підуть хлопи і ремісники, бо великий капітал се спільний ворог всїм тром.

В ЧИЇХ РУКАХ ЄСТЬ, А В ЧИЇХ ПОВИННА БУТИ ПОЛЇТИЧНА ВЛАСТЬ?

Полїтичну власть мають в своїх руках капіталїсти, пани, шляхта, фабриканти і уживають тої власти на свій пожиток. Они потрафили поукладати такі устави і параґрафи, котрі їх всюда хо-

ронять, а не робучій народ. Найліпше то бачимо на старім краю, де справедливість має тілько пан і богач, податок так розложений, що хлоп і робітник платить більше, як пан обшарник; право голосованя так мудро уложене, що хлоп і робітник має там дуже малий голос.

Се велика несправедливість! Політична власть повинна бути в руках робучого люду, бо се найчисленнійша і найважнійша кляса в суспільности. Капіталісти добровільно тої власти зі своїх рук не випустять, отже треба єї здобути. А здобуде єї робучий люд тогди, коли перестане бути "великою головою капусти."

ВЕЛИКА ЗАДАЧА.

Злучити робучий люд (пролєтаріят) політично, натхнути єго сьвідомостю свого положеня і своїх завдань, виробити і утримати єго духові і тілесні сили до борби, се задача робітничої партії соціял-демократичної. Отже в тім нема нич злого, а як що є, то злого не приймайте, тілько добре. До перепровадженя тої задачі ужиє партія всїх средств, згідних з природним почутєм права і справедливости у народу.

ЧИ СЕ ПРАВДА?

Деякі кажуть, що соціялісти не узнають нї віри, нї народности. Чи се правда? Нї.

До віри они не мішають ся, бо кажуть, що се річ совісти. Високі засади Христової науки узнає всякий.

Що до народности, то робітники кождого на-

роду мусять орґанїзуватися і спільно з робітниками других народностей провадити борбу проти капіталїзму. Капітал і визиск суть міжнародними т. є. не знають народностей, отже і борба робітників мусить бути однакова в цїлім сьвітї і бути між народною. Соціялїсти жадають, щоби кождий нарід був своїм і своєї судьби паном.

Приміром делеґат нашої соціял-демократичної партії підніс минувшого року з великим натиском змаганє Українців до державної самостійности на конвенції австрійскої соціяльної демократії. Як кождий нарід буде сам своїм паном на своїй земли, то тим самим вже зменшить ся богато зла, а дальше заведенє лїпшого ладу суспільного пійде скорше вперед.“

o o o

Ся статя була друкована окремою брошурою ще 1900 р. Вона не нова але добра. Нам вона подобаєть ся бо у нїй сказано дуже простими і звичайними словами всю правду про робітничу долю і робітничий рух. Нам дуже приємно що вже 17 лїт тому українські іміґранти в Америцї друкували такі річи, ясно і сімпатично представляючи ДОРОГУ ДО СВІДОМОСТИ для всїх робітників.

Хто писав ту статю не знаємо, бо імя автора підписанє тільки двома буквами А. Л. Але ми знаємо хто своїм коштом видав і друкував і ширив сю — здаєть ся — першу соціялїстичну брошуру в Злучених Державах.

Читачі Робітника, многі з Вас нїколи би не вгадали, що ся соціялїстична брошура була друкована накладом ґазети Свободи, в друкарнї Сво

боди, яко 12-те число Видавництва Часописи Свободи.

Тоді, 1900 року, Свобода називала себе одинокою рускою робітничою ґазетою в Америці.“ Тоді ґазета Свобода знала, що ”ми американські Русини робітники і нічо більше.“ Тоді признавала що ”працюючий люд жиє в нуждї і неволи“, бо ”хто родив ся робітником, той ним і згине і доки жиє мусить йти в найми та новомодну неволю до богача-пана.“ Тоді Свобода вірила, що ”капіталїст рахує працю робітника за товар, за який платить робітнику менше нїж належить ся. А власне та неоплачувана праця робітника то зиск капіталїста.“ Тоді Свобода писала що ”робітник за свою працю дістає тільки часть платнї, а нїколи цїлу.“

Тому 17 лїт Свобода всьо то добре поняла була і писала що єсть ”соціял- демокр. парт. котра ясно поставила собі за цїль визволити людскість БЕЗ РІЖНИЦЇ НАРОДНОСТИ, раси і пола, з новомодної неволї, здобути для неї полїтичні права і двигнути з духової темноти.“

Тому 17 лїт Свобода взивала робітників, щоби вони виступали ”яко осібна свідома КЛЯСА І ВЕЛИКА НА ЦЇЛИЙ СВІТ ПОЛЇТИЧНА ПАРТІЯ“.

Тому 17 лїт Свобода не бояла ся сказати правду що ”задача робітничої соціял-демократичної партії є — злучити робітничий люд полїтично, натхнути його свідомістю його положеня і виробити і утримати його духові і тїлесні сили“ І тому 17 лїт Свобода заявляла, що у тій програмі ”нема нічо злого а як що є, то злого не приймай-

те, тільки добре". І дуже виразно пояснила Свобода тому 17 літ, що "робітники кождого народу мусять орґанізувати ся і спільно з робітниками других народностий провадити борбу проти капіталізму." Бо "капітал і визиск є міжнародні, то значить не знають народностий, отже і борба робітників мусить бути однакова в цілім світі і мусить бути міжнародна."

Так писала ґазета Свобода тому літ 17, і називала те: дорога до свідомости.

А що пише ґазета Свобода тепер?

Тепер вона вже не пише що ми українські іміґранти в Америці майже всі самі робітники.

Тепер ґазета Свобода вже не показує тим робітникам дороги до свідомости.

Соціялізм — той самий червоний, міжнародний соціялізм — котрий був добрий 1900 року тепер для ґазети Свободи недобрий ворог; інтернаціональний соціялізм треба поборювати так як цароставіє, — каже редактор Свободи.

Братя! Чому така зміна? Чия ґазета єсть Свобода? Українського Народного Союза.

Чи може члени того Союза всі поставали фабрикантами, і вже нехочуть чути про дорогу до робітничої свідомости? і ненавістю загорілі до кождого того, хто ту свідомість будує?

Ні! Ми добре знаємо, що члени Українського Народного Союза то наші братя, то ми самі, а Український Народний Союз єсть кооперативна робітнича спілка для асекурації від випадку і смерти.

Загал членів Українського Народного Союза

не боїть ся робітничої свідомости і нестрахаєть ся соціялїзму, але редактори і урядники Свободи не хочуть показувати дороги до свідомости.

Чому нехочуть? Чому вони стали такими завзятими ворогами соціялїстам. Може тому, що їм так каже їх полїтичне образованє і їх горожанське сумлїнє? Може вони дїйсно вірують, що соціялїзм — то зло?

Ми би не відповідали на се питанє як би добре, докладно, довго, на власні очи і перед лицем цїлого загалу не переконали ся. Але ми бачили і знаємо:

ВОНИ СТАЛИ ТОМУ ВОРОГАМИ СОЦІЯЛЇСТІВ — І ТО ПОГАНИМИ І БРЕХЛИВИМИ ВОРОГАМИ — БО СОЦІЯЛЇСТИ ПЕРЕШКОДИЛИ ЇМ ЗРОБИТИ БИЗНЕС НА НАРОДНІЙ СПРАВІ; БО СОЦІЯЛЇСТИ ЖАДАЛИ, ЩОБИ ЗИСКИ ПЕРЕСИЛКОВОГО БЮРА В НЮ-ЙОРКУ (ЕКСЧЕНДЖ) ЙШЛИ НА РАТУНОК ВДІВ І СИРІТ У СТАРІМ КРАЮ, ТАК ЯК ВИМАГАЄ СПРАВЕДЛИВІСТЬ, І УХВАЛА ВСЇХ ТОВАРИСТВ НА СОЙМІ І ВЛАСНА ЗАЯВА УРЯДНИКІВ У. Н. С.

Ті урядники на велику ганьбу і на великий стид злакомили ся на гроші котрі повинні бути ратунком вдів і сиріт у краю знищенім війною.

Тому вони зовсїм загубили "дорогу до свідомости".

М. Січинський.

ОРҐАНІЗУЙТЕСЬ! ЗБІЛЬШУЙТЕ СОЦІЯЛЇСТИЧНІ РЯДИ! ЗМІЦНЮЙТЕ СОЦІЯЛЇСТИЧНИЙ РУХ.

Соціялїстичний рух є орґанізоване просвітне і полїтичне стремлїнє робітничої кляси до визволеня робітничої кляси з неволї капіталїстичної.

Соціялїстична партія є **єдиною** полїтичною партією робітників.

Соціялїстична партія тепер вже являєть ся найсильніщою просвітною інстітуцією для робітничої кляси по всім світі. Соціялїстична Партія ставить найвижчу, найбільшу мету, якої ще ніхто і ніколи не ставив перед робітничою клясою.

Соціялїстична партія змагає до житя, все до житя, до справжнього житя — до справедливости для всїх людий.

Орґанізуйтесь в ряди Української Федерації Соціялїстичної Партії.

За інформаціями звертайтесь на адрес:

Ukrainian Federation S. P.
2335 W. 11-TH STREET CLEVELAND, OHIO

На складі „Робітника“ мож на набути такі книжки:

Календар "Новий Сьвіт“ на рік 1917 ... ... ц. 30
Л. Мартов. Кляса проти кляси 5
Д. Бориско. Що таке соціялїзм 5
Вказівки як вести і орґанїз. відд. Соціялїстичні 10
Робітнича Читанка 15
І. Г. — Золото і нужда в Америцї 5
І. Г. — Гори трупів і море крови та слїз 5
Мей Вуд Саймонс. Жінка а соціяльне питанє .. 10
Е. Гуцайло. Конець Сьвіта 10
Д. Едельштат. Американський Робітник. (сценїчна картина з робітничого житя в трох відслонах) 10
П. Ляфарґ. Біблїя Капіталїста 10
Наш Прометей (Т. Г. Шевченко) 10
Червоний Кобзар (збірка робітничих пісень) . 10
Важне питанє 5
Демократична Республика 10
Календар "Робітника“ з р. 1916 30
Дорога до сьвідомости 10
М. Драгоманів. Віра і громадські справи 5

Замовленя разом з належностию (можна стемпсами) посилайте на адресу:

„ROBITNYK"

2335 W. 11-th Street :-: Cleveland, Ohio

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ
ЧИТАЙТЕ

„Робочий Народ“

ОРҐАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ В КАНАДІ.

ПЕРЕДПЛАТА:

В Канаді $1.50
За границю $1.75

Адрес:

"Robotchyj Narod"
BOX 3658
VINNIPEG MAN. CANADA

LIBRARY
JUNE
23
'09
UNIVERSITY OF TORONTO

РОБІТНИКИ! ЧИТАЙТЕ ЩО ДН
ШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІЯЛ
НИЙ ДНЕВНИК

„Робітник"

Котрий завжди боронить Ваші ін
Редагує дневник МИРОСЛАВ СІЧ
КИЙ при співучасти лучших публіцистичних сил.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

В Злучених Державах і Канаді.

На рік ... $4.00
На ½ року ... $2.25
На 3 місяці ... $1.50

В місті Кливленді.

На рік ... $6.50
На ½ року ... $3.75
На 3 місяці ... $2.50

Присилайте передплату зараз на адрес:

„Robitnyk"

2335 W. 11-th Street Cleveland, Ohio

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 02 04 16 009 3